

# Dubla ligatură a arterei hipogastrice – manevră salutară în cazuri grave

## *Hypogastric Artery Ligature – salutary procedure in major surgical cases*

Antoine EDU<sup>1,2</sup>, Cristian Ioan POPESCU<sup>2</sup>, Alexandru MATEI<sup>1,2</sup>,  
Maximilian DOROFTEI<sup>2</sup>, Radu Nicolae MATEESCU<sup>2</sup>

<sup>1</sup>Universitatea de Medicină și Farmacie „Carol Davila”, București

<sup>2</sup>Spitalul Clinic „Nicolae Malaxa”, București

### REZUMAT

*H.A.L. se utilizează în caz de imposibilitate a controlului hemoragiilor din patul placentar, în placenta acreta, increta, percreta, C.I.D. secundar, în hematoame ale spațiului Retzius, după histerectomii pe cale vaginală sau în hemoragii apărute după histerectomii totale.*

**Cuvinte cheie:** H.A.L., C.I.D., placenta, arteră hipogastrică

### ABSTRACT

*H.A.L. is mainly used in case of impossibility of controlling the placental bleeding, of acreta, increta, percreta placenta, disseminated intravascular coagulopathy, or Retzius hematomas, following total abdominal hysterectomy or vaginal hysterectomy.*

**Keywords:** H.A.L., C.I.D., placenta, hypogastric artery

### INTRODUCERE:

Artera hipogastrică vascularizează viscerele și pereții pelvisului, regiunea gluteală și regiunea opturatorie. Aceasta își găsește originea în artera iliacă comună și are următoarele ramuri: artera obturatoare, artera ischiadică (gluteala inferioară), artera ombilicală și artera vezicală inferioară, artera uterină, artera rectală mijlocie și artera pudentală internă, artera iliolombară, sacrală laterală și gluteală superioară (Fig. 1).

Ligatura de artere hipogastrice (H.A.L.) a fost realizată pentru prima dată de Howard Kelly pentru tratamentul hemoragiei intraoperatorii în timpul unei operații pentru neoplasm cervical, înainte de a fi folosită pentru tratamentul hemoragiei postpartum.

H.A.L. reprezintă o procedură foarte utilă în managementul sângerărilor după aplicarea altor

metode pentru realizarea hemostazei, în caz de imposibilitate a controlului hemoragiilor din patul placentar, în placenta acreta, increta, percreta, C.I.D. secundar, în hematoame ale spațiului Retzius, după histerectomii pe cale vaginală sau în hemoragii apărute după histerectomii totale.

### TEHNICA OPERATORIE A LIGATURII BILATERALE DE ARTERE HIPOGASTRICE

Se începe pe *partea dreaptă* prin reperarea ureterului prin transparența peritoneului și a arterei iliace comune prin palparea pulsațiilor acesteia (identificarea bifurcației) (Fig. 2).

Se incizează longitudinal peritoneul, lateral de proiecția ureterului, apoi se decolează peritoneul astfel încât ureterul să rămână atașat de

Adresă de corespondență:

Alexandru Matei, UMF „Carol Davila”, Strada Dionisie Lupu 37, București  
E-mail: drmateialexandru@yahoo.com

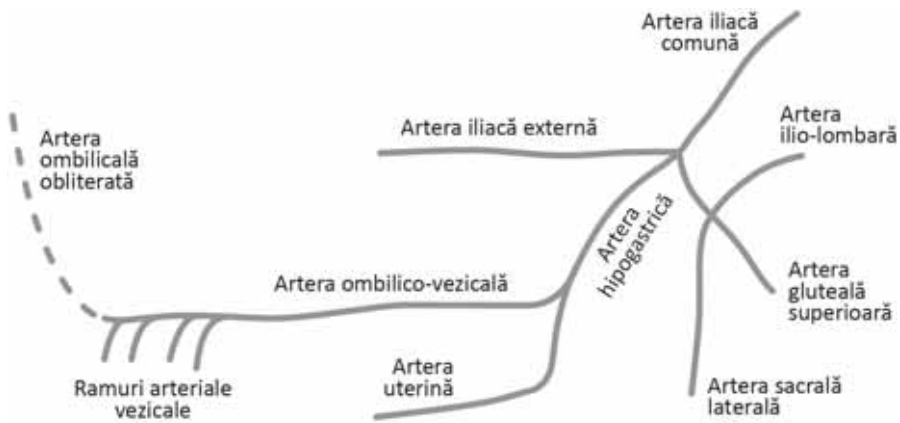


FIGURA 1. Schema arterelor iliace

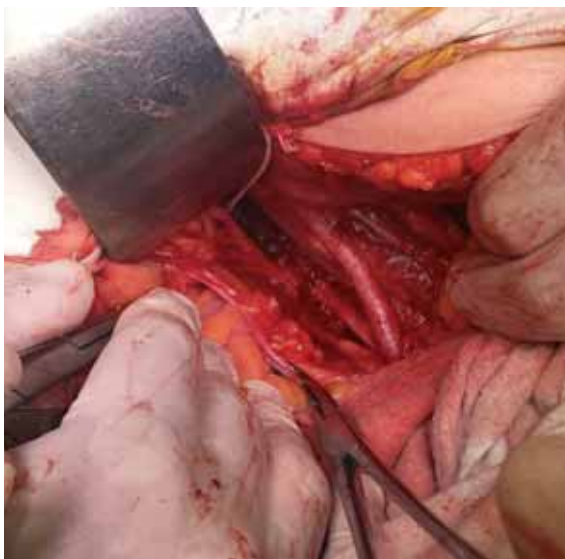


FIGURA 2. Identificarea bifurcatiei

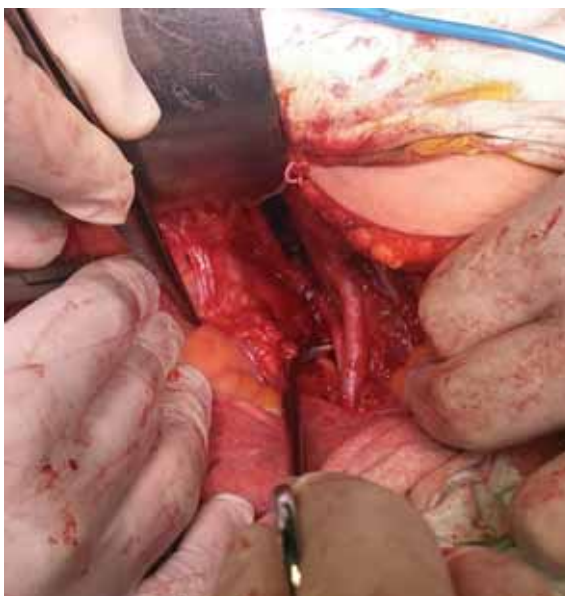


FIGURA 3. Identificarea și prepararea arterei hipogastrice

marginea internă a peritoneului reperându-se cu un fir tutore și se evidențiază bifurcația arterei iliace comune.

Se reperează și izolează artera hipogastrică (dispusă mai jos și înăuntru) (Fig. 3). Pentru a evita lezarea venei hipogastrice (dispusă posterior) este necesar să se incizeze teaca arterială. Se trece un fir de ligatură (gros nerezorbabil) și apoi se suturează strâns, verificând apoi pulsațiile arterei iliace comune și arterei iliace externe (Fig. 4, 5)



FIGURA 4. Ligatura arterei hipogastrice (H.A.L.)



FIGURA 5. Cele două artere identificate

Pe partea stângă, pentru a identifica ureterul este nevoie de decolarea colonului descendent, apoi se procedează similar ca pe partea dreaptă.

### EXPERIENȚA CLINICII

Hemoragie în spațiul Retzius post histerectomie pe cale vaginală – 1 caz

Hemoragie după histerectomie totală pe cale abdominală – 2 cazuri

Hemoragie prin placenta praevia increta pentru asigurarea confortului operator necesar pentru a avea timpul necesar efectuării hemostazei – 1 caz

### REZULTATE ȘI CONCLUZII

Experiența noastră arată că în toate cazurile am putut controla hemoragia intraoperator, evitând eventualele complicații.

Deși folosită rar, procedura nu este în sine dificil de realizat, curba de învățare fiind una scurtă.

Ligatura bilaterală de artere hipogastrice reprezintă astfel, o măsură salvatoare în cazuri dificile de hemoragii, în care procedurile uzuale de efectuare a hemostazei nu au avut succes.

---

### BIBLIOGRAFIE

1. **Williams.** Ginecologie. Ediția a II-a, 2015
2. **Te Linde's.** Operative Gynecology. Ninth Edition, 2003
3. **Gheorghe Peltecu.** Tratat de Chirurgie. Ediția a II-a, 2014